

C-707/19. sz. ügy**Előzetes döntéshozatal iránti kérelem****A benyújtás napja:**

2019. szeptember 23.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia (Lengyelország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. szeptember 2.

Felperes:

K.S.

Alperes:

A.B.

VÉGZÉS

Łódź, 2019. szeptember 2.

A Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XIII Wydział Gospodarczy (Łódź-Śródmieściei kerületi bíróság, tizenkettedik gazdasági kollégiuma, Lengyelország), a következő összetételben:

elnök [omissis]

[omissis]

K.S. felperesés **A.B.** [között folyamatban lévő jogvitában] zárt tárgyaláson**előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés tárgyában****a következőképpen határozott:**

- I. az Európai [Unió működéséről] szóló, 1957. március 25-i szerződés 267. cikkének a) pontja [omissis] alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:
 - a) Úgy kell-e értelmezni a gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2009. L 263., 11. o.) 3. cikkét, hogy a „szükséges intézkedések” keretében minden tagállamnak biztosítania kell, hogy a biztosító gépjármű-felelősségbiztosítás alapján fennálló felelőssége a biztosítással fedezett károk teljes mértékére kiterjedjen, köztük a káresemény olyan következményeire is mint a károsult gépjárművének anyaországba történő elvontatása, és a gépjárművek szükséges parkolásának költségei?
 - b) A fenti kérdésre adott igenlő válasz esetén: e felelősséget korlátozhatják-e bármilyen módon a tagállami jogszabályok?
2. a bíróság k.p.c. (polgári perrendtartás) 177. cikke 1. §-ának 3. pontja alapján mindkét ügyben felfüggeszti az eljárást. [eredeti 2. o.]

**AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA ELÉ ELŐZETES
DÖNTÉSHOZATALRA ELŐTERJESZTETT 2019. SZEPTEMBER 2-I
KÉRDÉS**

**A 2009/103/EK [omissis] európai parlamenti és tanácsi irányelv [omissis]
alján a gépjármű-felelősségbiztosításra vonatkozó szabályozási
kötelezettség hatálya**

[omissis]

[omissis]

[omissis] [eredeti 3. o.]

II. Az alapügy tárgyának és az eljárás lefolyásának ismertetése

II.I 2017. január 23-án K.S. felperes A.B.-vel szemben a V. márkájú sérült gépjármű vontatása költségeinek megtérítése címén 14 413,78 PLN 2015. április 17. óta esedékes törvényes késedelmi kamatokkal növelt összegének, a gépjárműhöz tartozó félpótkocsi vontatása költségeinek megtérítése címén 14 113,78 PLN 2015. április 17. óta esedékes törvényes késedelmi kamatokkal növelt összegének, valamint a sérült gépjárművek parkolási költségeinek címén 6020 PLN 2016. május 18. óta esedékes törvényes késedelmi kamatokkal növelt összegének megfizetése iránti kereset nyújtott be a Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieściahoz [omissis] (Łódź-Śródmieściei kerületi bíróság). A felperes a kereset indokolásában azt

állította, hogy 2014. október 30-án, K. településen (Lettország) baleset történt, amelyben a V. márkájú gépjármű a félpótkocsival együtt megsérült. E gépjárművek [eredeti 4. o.] a felperes tulajdonában voltak, és Lengyelországban voltak nyilvántartásba véve. A károkozó gépjárműfelelősség-biztosítója az alperes, A.B. volt. A baleset következtében a járművek oly módon sérültek, hogy a károsult vállalkozás székhelyére történő visszatérésük nem volt lehetséges.

Mindezekre figyelemmel a felperes viselte a megsérült gépjárművek 6020 PLN összegű parkolási költségét, valamint a gépjárművek Lettországból Lengyelországba [omissis] történő szállításának összesen 32 860 PLN összegű költségét (nettó 16 600 PLN a V. márkájú gépjármű tekintetében, és nettó 16 260 PLN a félpótkocsi tekintetében). Az alperes elismerte felelősségét a 2014. október 30-i balesetért, azonban a V. márkájú gépjármű vontatási költségeinek megtérítéséért csak 2246,22 PLN összegű kártérítést, míg a félpótkocsi vontatási költségeinek megtérítéséért 2246,22 PLN fizetett, a gépjárművek parkolási költségeinek megtérítése tekintetében pedig megtagadta a 6020 PLN megfizetését.

II.2 A.B. alperes ellenkérelmében a kereset teljes egészében történő elutasítását kérte. Az alperes az indokolásban rámutatott arra, hogy a lett jog szerint – amely a biztosító felelősségére alkalmazandó jog – a vontatási költségeket csak a Lett Köztársaság területén kell megtéríteni, a parkolási költségeket pedig csak akkor kell megtéríteni, ha a parkolási költségek büntetőeljáráshoz, illetve más eljáráshoz kapcsolódnak.

III. Az ügyben alkalmazandó jogszabályok szövege

III.1 Az uniós jog

A gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/103/EK [omissis] európai parlamenti és tanácsi irányelv [omissis]

(2) A gépjármű-felelősségbiztosítás különösen fontos az európai polgárok számára, legyenek akár biztosítottak, akár baleset károsultjai. A gépjármű-felelősségbiztosítás a biztosítók számára szintén nagy jelentőséggel bír, mivel az a Közösségben a nem életbiztosítási piac fontos részét [eredeti 5. o.] képezi. A gépjármű-felelősségbiztosítás hatással van a személyek és járművek szabad mozgására is. Ezért a pénzügyi szolgáltatások terén a közösségi fellépés egyik kulcsfontosságú célkitűzése a gépjármű-felelősségbiztosítás belső piacának megerősítése és egységesítése.

(3) Valamennyi tagállamnak meg kell tennie minden hasznos intézkedést annak biztosítására, hogy a szokásosan a területén üzemben tartott gépjárművek felelősségbiztosítással rendelkezzenek. A biztosított felelősség mértékét és a biztosítási fedezet feltételeit ezen intézkedések alapján kell meghatározni.

3. cikk

Gépjármű-felelősségbiztosítási kötelezettség

Az 5. cikkre is figyelemmel minden tagállam időben megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a saját területén szokásosan üzemben tartott gépjárművek rendelkezzenek gépjármű-felelősségbiztosítással.

A biztosítással fedezett károk mértékét és a biztosítás szabályait az első bekezdésben említett intézkedések alapján kell meghatározni.

Minden tagállam időben megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy a biztosítási szerződés egyaránt fedezze:

- a) a más tagállamok hatályos szabályozása szerint bármely kárt, amely a tagállamok területén keletkezik;
- b) bármely kárt, amelyet a tagállamok állampolgárai szenvednek el két olyan terület közötti közlekedésük során, ahol a Szerződés hatályban van, amennyiben a területért, amelyen áthaladnak, egyik nemzeti iroda sem felelős; ilyen esetben a kárt azon tagállam kötelező biztosításra vonatkozó jogszabályainak megfelelően kell fedezni, ahol a gépjármű szokásos üzemben tartási helye található.

Az első bekezdésben említett biztosítás kötelezően kiterjed mind az anyagi kárra, mind a személyi sérülésre.

5. cikk

A gépjármű-felelősségbiztosítási kötelezettség alóli kivételek [eredeti 6. o.]

(1) A tagállamok eltérhetnek a 3. cikk rendelkezéseitől egyes természetes és magánjogi vagy közjogi jogi személyek esetén; ezek jegyzékét az eltérést alkalmazó állam készíti el, és arról tájékoztatja a többi tagállamot és a Bizottságot.

Az eltérést alkalmazó tagállam meghoz minden szükséges intézkedést annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen személyekhez tartozó gépjárművek által a saját területén, illetve egy másik tagállam területén okozott károk megtérítésre kerüljenek.

A tagállam ennek keretében kijelöli azt a hatóságot vagy szervezetet a kár bekövetkezésének helye szerinti országban, amely felelős azért, hogy az adott állam jogszabályainak megfelelően kártérítést nyújtson a sérült feleknek azokban az esetekben, amikor a 2. cikk a) pontja nem alkalmazható.

A tagállam közli a Bizottsággal a kötelező biztosítás alól mentességet élvező személyek, valamint a kártérítésért felelős hatóságok és szervezetek jegyzékét.

A Bizottság közzéteszi a jegyzéket.

(2) A tagállamok eltérhetnek a 3. cikk rendelkezéseitől bizonyos gépjárműtípusok vagy bizonyos speciális forgalmi rendszámmal ellátott gépjárművek esetében; ezeknek a gépjárműtípusoknak, illetve gépjárműveknek a jegyzékét az eltérést alkalmazó állam készíti el, és arról a többi tagállamnak és a Bizottságnak tájékoztatást nyújt.

Ebben az esetben a tagállamok biztosítják, hogy az első albekezdésben említett gépjárművek ugyanolyan bánásmódban részesüljenek, mint azok a gépjárművek, amelyek esetében a 3. cikkben meghatározott biztosítási kötelezettségnek nem tettek eleget.

IV.1 A lett jog

A kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló törvény (Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likums)

28. cikk A gépjármű vagy annak más részei elszállításával kapcsolatban felmerülő költségek a gépjármű vagy annak más részeinek a közúti baleset helyszínéről a gépjárművet a közúti baleset időpontjában vezető tulajdonos, illetve bejegyzett üzemben tartó lakóhelyére, illetve a javítás Lett Köztársaság területén található helyére történő elszállításának költségét jelentik. Ha **[eredeti 7. o.]** a büntetőeljárás során folytatott nyomozás miatt vagy más okból a gépjárművet vagy annak más részeit egy parkolóban kell hagyni, a kár összegébe bele kell számítani a gépjármű vagy annak más részei parkolóba történő elszállításának költségeit és a parkolók szolgáltatásainak díját.

V. Azon okok ismertetése, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kétség merült fel egyes uniós jogi rendelkezések értelmezésére vonatkozóan, valamint azon kapcsolat ismertetése, amelyet e bíróság e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jog között felállít

V.1 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróságnak kételyei merültek fel azzal kapcsolatban, hogy a 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke milyen körben írja elő a tagállamok számára annak biztosítását, hogy a gépjárművek közúti forgalmával összefüggésben keletkezett károk iránti felelősség biztosítással legyen fedezve. Úgy kell-e tehát értelmezni ezt a rendelkezést, hogy minden tagállam köteles a „szükséges intézkedések” alapján a gépjármű-felelősségbiztosítást a biztosítással fedezett károk teljes mértékére, többek között a gépjármű anyaországba történő elvontatására, illetve a gépjárművek parkolásának költségeire kiterjeszteni, és ennél fogva a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló lett törvény 28. cikke nem ellentétes-e a gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3 cikkével.

- V.2** A jelen ügyben az alkalmazandó jogot a közúti balesetekre alkalmazandó jogról szóló, Hágában 1971. május 4-én kötött egyezmény alapján határozták meg, amely szerint az alkalmazandó jog azon állam belső joga, amelynek területén a baleset történt, vagyis jelen ügyben a Lett Köztársaság joga. Annak ellenére azonban, hogy az ügyet a lett jog rendelkezései alapján kell elbírálni, fontos figyelembe venni az Európai Unió vonatkozó rendelkezéseit.
- V.3** A 2009. szeptember 16-i 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke azt írja elő a tagállamok számára, hogy belső jogrendjükben **[eredeti 8. o.]** általános gépjármű-biztosítási kötelezettséget vezessenek be. E rendelkezés azonban nem határozza meg pontosan, hogy az egyes tagállamoknak milyen körben kell a gépjármű-felelősségbiztosítással való fedezettséget biztosítani. A 3. cikk második [bekezdése] csupán azt írja elő, hogy a biztosítással fedezett károk mértékét és a biztosítás szabályait az első bekezdésben említett intézkedések („szükséges intézkedések”) alapján kell meghatározni.
- V.4** A Bíróság ítélkezési gyakorlatában többször (lásd a Bíróság C-409/11. sz. ügyben hozott 2013. július 11-i ítéletét, www.curia.europa.eu) hangsúlyozta, hogy valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi. Ennélfogva, hangsúlyozva a 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke megfogalmazásának általános jellegét, a tagállamokat terhelő kötelezettség terjedelmét e rendelkezés szövegkörnyezetét és célkitűzéseit figyelembe véve kell értelmezni.
- V.5** Az értelmezési nehézségeket és a kételyeket tovább növeli a „szükséges intézkedések” kifejezés használata az irányelv 3. cikkében, amely általános jellege miatt többféleképpen értelmezhető. Ennek során jelentőséggel bír az irányelv szövegének a tagállamok nyelvében használt terminológiája. Az angol szöveg ugyanis a következőképpen rendelkezik: „Each Member State must take all appropriate measures to ensure that civil liability in respect of the use of vehicles normally based in its territory is covered by insurance”. Úgy tűnik tehát, hogy az irányelv angol nyelvű szövege sokkal határozottabban fogalmaz a következők meghatározásában: „all appropriate measures”. Az irányelv 3. cikkének francia szövege még határozottabb megfogalmazást használ, mivel a rendelkezés szerint: „Chaque État membre prend toutes les mesures appropriées, sous réserve de l’application de l’article 5, pour que la responsabilité civile relative a la circulation des véhicules ayant leur stationnement habituel sur son territoire soit couverte par une assurance”. Úgy tűnik tehát, hogy a francia változat „toutes les mesures appropriées” megfogalmazása azon kötelezettség meghatározására utal, hogy milyen intézkedések elegendők az irányelv célkitűzésének eléréséhez, valamint a teljes kártérítés elvének érvényesítéséhez, a tagállamnak tehát minden szükséges intézkedést meg kell tennie. A

párhuzamos szövegekhez képest a lengyel nyelvű szöveg tartalmazza a legenyhébb intézkedésekre való felhívást, viszont a lengyel jogban a rendes bíróságok és a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) ítélkezési gyakorlata kiterjeszti a biztosítók felelősségi körét.

- V.6** A 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (2) preambulumbekzdése a szabályozás fontosságát hangsúlyozza, valamint felhívja a figyelmet arra, hogy a közösségi fellépés egyik kulcsfontosságú célkitűzése a gépjármű-felelősségbiztosítás belső piacának megerősítése és egységesítése. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a tagállamok belső szabályainak ezért biztosítaniuk kell a károsultak számára, hogy a hasonló események ugyanolyan bánásmódban részesüljenek, függetlenül attól, hogy az esemény az Európai Unión belül hol történt. Úgy tűnik ugyanis, hogy az európai jogalkotó célja a gépjárművek és a személyek szabad mozgásának elősegítése, ami az uniós jogszabályok olyan értelmezése mellett szól, amely olyan szabályozási kötelezettséget ír elő a tagállamok számára, hogy a felelősségbiztosítás a kár teljes mértékét, azaz a károsult anyaországba történő vontatásának költségét is fedezze.
- V.7** Az olyan tagállamok esetében, mint a Lengyel Köztársaság, hangsúlyozni kell, hogy a biztosító kártérítésre vonatkozó kötelezettségét a teljes kártérítés elvével összhangban kell teljesíteni. A lengyel ítélkezési gyakorlatban és a jogi irodalomban kialakult nézetrel összhangban a károsult ennél fogva jogosult arra, hogy olyan kártérítést követeljen a biztosítótól, amely magában foglalja a káresemény során elszenvedett kárt, valamint azt a hasznot is, amellyel akkor gyarapodott volna, ha a káresemény nem következett volna be.
- V.8** A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a [omissis] 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének [negyedik bekezdésével] összhangban a felelősségbiztosítás kötelezően kiterjed mind az anyagi kárra, mind a személyi sérülésre. Egyáltalán nem vet fel kétségeket, hogy a gépjármű vontatásának és szükséges parkolásának károsult által viselt költségei a káreseménnyel összefüggésben keletkezett anyagi kárnak minősülnek. Ezért az okozati összefüggés feltételét illetően úgy tűnik, nem merül fel kétség. A jogvita jelenleg a jogszabályi rendelkezések értelmezésére korlátozódik. Mindezek annak megállapításához vezetnek, hogy a lett [omissis] törvény 28. cikkének szó szerinti értelmezése lehet, hogy nem egyeztethető össze az irányelv 3. cikke [negyedik bekezdésének] megfogalmazásával és céljával, mivel olyan helyzetet eredményezhet, amelyben a felelősségbiztosítás nem fedezi a káreseménnyel kapcsolatban keletkezett anyagi kárt. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtását megelőzően a kérdést előterjesztő bíróság a lett bíróságok ítélkezési gyakorlata és értelmezése tekintetében rendelkezésre álló információkat is felhasználta. E célból a lett igazságügyi minisztériumtól kért tájékoztatást az értelmezés tekintetében, és beszerezte G.L.-nek [omissis] a lett [omissis]

törvény 28. cikkének megszorító értelmezését alátámasztó, 2019. június 7-i szakértői véleményét.

- V.9** A [omissis] 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkének egyes természetes és jogi személyek esetén a biztosítási kötelezettségtől való eltérést előíró megfogalmazása is annak megállapítása mellett szól, hogy a tagállam a „szükséges intézkedések” alapján köteles a felelősségbiztosítást az anyaországba való vontatás és a szükséges parkolás költségeiből eredő kárra is kiterjeszteni. A tagállamnak ugyanakkor még ilyen esetben is intézkedéseket kell hoznia annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen személyekhez tartozó gépjárművek által a saját területén, illetve egy másik tagállam területén okozott károk megtérítésre kerüljenek.
- V.10** A kérdést előterjesztő bíróság szerint a fenti megfontolások alapján az a következtetés vonható le, hogy a lett törvény 28. cikkének a biztosító felelősségét korlátozó értelmezése a [omissis] 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv célkitűzéseivel összeegyeztethetetlen eredményre vezethet. Ez ugyanis azt jelentené, hogy a másik tagállamban székhellyel rendelkező károsultnak nem lenne lehetősége a saját székhelyére történő vontatás és másik tagállam területén szükségessé váló parkolás költségeiből eredő kárért kártérítésben részesülni. Ennek során a fenti kérdés megválaszolása a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő ügy tekintetében előzetes döntéshozatalra irányuló jellegű, és az ügyben folyó eljárás megalapozottságát befolyásoló körülménynek minősül.